

30.3.2020

לכבוד
מר בנימין נתניהו
ראש הממשלה

לכבוד
עו"ד אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה

בפקס: 02-5605000

בפקס: 02-6467001

שלום רב,

הנדון: הפסקת השימוש בתחיקת שעת חירום לטיפול במגפת הקורונה

הריני מבקשים כי ראש הממשלה והשרים יימנעו מתחיקת שעת חירום לטיפול במגפת הקורונה בהיותה פעולה המהווה חריגה מסמכות על פי הסעיפים 38 ו-39 לחוק יסוד: הממשלה, כדלקמן:

1. מאז החל משבר הקורונה התקינה הממשלה עשרות תקנות שעת חירום – כ-28 נכון להיום – אשר להם השלכה ישירה על כלל האספקטים של חיי אזרחי ותושבי מדינת ישראל – תנועה, כלכלה, חברה, בריאות, עבודה, תפקוד מוסדות המדינה, תפקוד מעסיקים ומקומות עבודה, עצורים ואסירים, מעקב אחר תנועות ומיקומים וכד'. תקנות שעת חירום אלה השעו חלק נכבד מחוקי המדינה והפכו למסגרת הנורמטיבית לפיה מתנהלים חיי כלל הנמצאים בשטח המדינה, המעסיקים ומוסדות המדינה. והכל תוך כדי פגיעה רחבה ביותר בזכויות אזרחי המדינה ותושביה.

2. להזכיר, זוהי איננה פנייתנו הראשונה אליכם בנושא. כבר פנינו בעניין בסמוך להגשת שתי העתירות שהגשנו עד כה לבית המשפט העליון כנגד התקנתן של תקנות שעת חירום (נתוני מיקום), התש"ף – 2020; תקנות שעת חירום (הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש) התש"ף 2020 (בג"ץ 2141/20 **עדאלה נ' ראש הממשלה** (תלוי ועומד)) ותקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר), התש"ף-2020 (בג"ץ 2282/20 **עו"ד עביר בכר נ' ראש הממשלה** (תלוי ועומד)).

3. כידוע, מדובר בתקנות שעת חירום שהתקנתן נחשבת, כדברי בג"ץ, " עניין חמור. החומרה נובעת מכך שתקנות שעת חירום – שהן בגדר של חקיקת משנה - כוחן יפה "לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים..."" ונוכח כך כי הן מטבען פוגעות בערכי יסוד (בג"ץ 98/6971 **פריצקי נ. ממשלת ישראל**, פ"ד נג(1) 763, פסקה 9 לפסקי דינו של כב' הנשיא לשעבר ברק (1999) (להלן: "עניין פריצקי")). הדברים מתבקשים גם נוכח העובדה כי מדובר בשימוש בסמכות התקנת תקנות תוך כדי פגיעה בעקרונות שלטון החוק והפרדת הרשויות (ראו לנושא זה אריאל בנדור "מצבי חירום", **ספר דורית ביניש** (אוני בר אילן, נבו, 2018) 447, 464).

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

4. הדברים האמורים אף אינם חלוקים על פרקליטות המדינה כפי שעמדתה הובהרה במסגרת עתירת עדאלה הנ"ל.
5. כפי שצינו בפניותינו אליכם ובעתירות הנ"ל, התקנות הנ"ל מותקנות על ידי הממשלה תוך כדי חריגה מסמכות המתבטאת בשני מישורים. הראשון, קשור להעדר הכרזה על מצב חירום מיוחד הקשור למגפת הקורונה (סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה); השני קשור להעדר פנייה אל המחוקק בתור עדיפות ראשונה.
6. נזכיר כי במסגרת עתירת עדאלה הנ"ל, ובעקבות העלאות הטענות בדבר חוסר סמכות הממשלה להתקין תקנות שעת חירום בנסיבות העניין, ביקש בית המשפט מהמשיבים להתייחס בתשובותיהם, בין היתר לשאלת "האם ההכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה, נוגעת גם למצבי חירום שאינם נובעים מסיבות ביטחוניות?"
7. במציאות הפוליטית כיום, ולאחר שהכנסת וחלק ניכר מוועדותיה החל לתפקד, יש לערוך את השינויים הנורמטיביים המתבקשים למאבק במגפה בדרך המלך - חקיקה על ידי הכנסת בהוראות שעה - כפי שנעשה כיום למשל בתזכיר חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת) (תיקון מס 2)(קבלת נתוני מיקום לצורך פיקוח על קיום הוראת הבידוד), התש"ף 2020, מבלי שישתמע מכך כמובן הסכמה לאמור בתוכן הצעת החוק.
8. אי מיצוי הליך זה מנוגד לאמור בסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה אשר מורה כי הכנסת היא זו שרשאית להכריז על מצב חירום והיא זו שרשאית לחוקק חוקים בעניין. לפי סעיף 39 לחוק היסוד הנ"ל, הממשלה תהיה מוסמכת ובאופן זמני להתקין תקנות כאשר קיימת מניעה טוטאלית מהכנסת למלא את תפקידה.
9. על כן, מאחר והכנסת ממלאת את תפקידה והיא בחרה את וועדותיה, הממשלה נעדרת סמכות להתקין תקנות על פי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה.
- לפיכך, נבקש שלא להתקין תקנות שעת חירום לטיפול במגפת הקורונה על ידי הממשלה וכן ולפעול על פי האמור בסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה המסמיך את הכנסת לכך, אם ראתה לנכון.
- לאור העובדה שזוהי פנייתנו השלישית בנושא, ולאור העבודה שמדובר בפגיעה בהוראות חוק יסוד, נודה לתגובתכם תוך 24 שעות.

בכבוד רב
סוהאד בשארה, עו"ד

suhad@adalah.org